

rodu. Besede, s katerimi sklepa pisatelj: „U svemu smo propratili doba fizičnega razvoja naroda na Balkanskem Poluostrovu od dolaska prvih Arijevacov do danes, dakle u vremenu od preko 3000 godina. Sem toga, što smo u našoj razpravi pokazali fizički razvoj čoveka u glavnim crtama i u pogledu izvesnih važnih osobina, dali smo i osnovne poglede za istorijsku fizijo-antropologiju Balkanskog Poluostrova. Pri razpravanju istorijskih, lingvističkih, kulturnih, socioloških i nacionalno-ekonomskih pojava i problema, koji se tiču ovoga poluostrova, do danas je nedostajalo još antropološko tumačenje“ — povedó na vsak način nekoliko preveč.

Kar se tiče logičnega sklepanja, je večinoma preprosto in pravilno, včasih pa tudi nekoliko drzno. Tako n. pr. ako se najdejo človeška okostja na nekem gotovem prostoru in ako kak pisatelj omeni, da je ta ali oni narod v nekem gotovem veku na dotičnem kraju stanoval, še ne moremo takoj sklepati, da je ono okostje od kakšnega privrženca dotičnega naroda. Neprestane vojne, ki so dajale obilo sužnjev, in kupčija sta tudi v starem veku zelo križala narode.

Popolnoma ne strinjamo se s pisateljem v njegovi polemiki s prof. Jagićem o Porfirogenetovi pripovedki. Jugoslovanski dualizem se pač ne da vzdržati z nobenimi jezikoslovnimi in zgodovinskimi razlogi in tudi antropologija ga ne bo mogla podpreti.

Zupaničeva razprava ima biti prvi del trilogije „o postanku i razvoju balkanskih naroda u fizičkom pogledu“. Želimo, da bi kmalu sledila ostala dva dela. Na vsak način pozdravljamo delo z veseljem, ker je nov in zanimiv prispevek k proučevanju slovanskega vprašanja.

Dr. L. L.

09650

Poljska.

Znicz. Mesečnik poljske srednješolske mladine. Pod naslovom „Znicz“ („sveti ogenj“) izhaja v Krakovu glasilo poljske srednješolske mladine, katero pišejo in urejujejo dijaki sami. Pred sabo imamo 16 števil. Zanimiv je popis izleta poljskih dijakov v Ljubljano. Trije dijaki so porabili nekaj prostih dni, ter jo iz Galicije potegnili v Ljubljano, obiskat svoje tovariše. Vrnili so se polni raznovrstnih vtiskov in doma so merali podrobno o vsem, kar so videli, poročati svojim tovarišem.

Irena Kosmovska: **Z południowej Słowiańszczyzny. Słowiańska Kraina.** (Iz južnega Slovianstva. Slovenska Kranjska.) Varšava 1909.

Lansko poletje so obiskale tri inteligentne poljske dame iz Varšave Ljubljano in kranjsko deželo in letos je izdala gospa Irena Kosmovska svoje popotne vtiske v gori navedeni knjižici. Marsikaj je v nji netočnega, kar se ne more zameriti osebam, ki si tekom nekaj dni ogledajo popolnoma tujo deželo. Tudi veliko navdušenje za razne naše kulturne in narodne pojave je nekoliko pretirano, toda prihaja globoko od srca. Mnogo opazk v nji je zanimivih tudi za Slovenca.

„In lep je tip tega ljudstva; slovenski značaj se je v njem ohranil v vsej svojej čistosti — otroci so tako jasneli, kakor da bi jih kdo nabral po naših masoviečkih ravninah — samo da namesto z našim ‚hvaljen bodi‘, pozdravljajo tujca z ‚dober dan‘,“

„Kamor vstopiš v zidano, obširno, z gotovim komfortom urejeno kmečko hišo, sprejmejo te najpriščneje. Vino iz lastnega vinograda, sir in kruh se takoj dobe na mizi, pa tudi razumeti jih je lahko, ker se večina gospodarskega orodja in hišne oprave imenuje ravnotako, kot pri nas. Radi pojejo narodne pesmi, katerih zbirka se nahaja v vsaki hiši, pa tudi napeve imamo skupne, ker njihova narodna himna ‚Hej Slovani‘ se poje po napevu mazurka Dąbrowskega.“

Obširno opisuje žvepljenke Cirila in Metoda, katera je nekje videla.

Natančno si je ogledala Vrhniko in njena društva, katera opisuje z vsemi podrobnostmi. Najbolj všeč ji je bila mlekarška šola. Celo poglavje je posvetila dr. Kreku in njegovemu delovanju.

SULTAN MOHAMED V.

V Ljubljani si je ogledala natančno Marijanišče, kjer jo je zlasti navdušila gospodinjska šola, katero opisuje jako podrobno, dalje „Zadružno zvezo“, „Muzej“, Deželni dvorec, „Katoliško tiskarno“ in „Učiteljsko tiskarno“. Sploh so zanimale pisateljico predvsem naše kulturne razmere, šole in zadružništvo. Vtisk, katerega je dobila, je bil velik, in neprenehoma izraža željo, da bi se tudi v poljskem kraljestvu na Ruskem pričelo podobno delovanje. Knjiga je namenjena širšim krogom. Izdala jo je „Zveza kmečkih društev na Rusko-Poljskem“. V knjigi se nahajajo tudi slike dr. Kreka, Jakliča, Gostinčarja in še nekaterih drugih poslancev. Pogled z gradu na Ljubljano jo je navdušil tako, da je zložila eno pesmico na našo „belo Ljubljano“, seveda v poljskem jeziku. Delo krasi slika naše domovine in naših vodilnih mož.

09660